

עין משפט ונר מצוה

סה א ב ג ד מיי פ"ג מהל' שאר אבות הטומאות הל"ה:

סה ה מיי פ"ג מהל' טומאת אולכלן הל"ה:

ע ו מיי פ"ח מהל' שבת הל"ד:

עא ז ח מיי פ"ב מהל' טומאת אולכלן הל"ג:

עב ט מיי שם הל"ד: **ע**ג י מיי שם הל"ז:

קבו:

דרהמנא אמר כי יפול עד שיפול. תימה מאי משמע כי יפול לענין זה לאבר המדולדל ועוד דהאי קרא בשרצים כתיב ונראה דהכי דריש כי יפול מהם צמותם ואמר בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עד.) מיתה עושה ניפול וא"כ ממילא שמעינן דקודם מיתה אינה עו עושה ניפול ואזהמה דרשי ליה דאמר התם מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול ופירש בקונטרס דמקרא יתירא דרשינן ואם אינו ענין לשרצים תנהו ענין לבהמה דבת שחיטה היא: **טוּמאת נבלה**. שמוכיר כאן הש"ס לאו דוקא אלא היינו טומאת אבר מן החי:

מסייע ליה לרב חייא ב'. וא"ת למאי מיימי ליה סיעתא אי להא דאמר תאנים שזמקו באיביהן מטמאין טומאת אולכלין טפי הוה ליה למסייעה ממתינותי ונראה דמיימי סיעתא אמאי דקאמר המולש מהן בשבת חייב חטאת דמשמע נמי מזרייתא דלאו לכל מילי הוה כחלוש מדקא ממעט טומאת נבלה כלומר טומאת אבר מן החי ומקרא ממעט ליה ובמתינותי ליתיה צפירוש אלא מדיוקא שמעינן ליה טומאת אולכלין אין טומאת נבלות לא:

לימא מסייע ליה ירקות שצמקו. הא מיימי שפיר אפילו אטומאת אולכלין ומיימי סיעתא אהא דזמקן הוי כמדולדלים:

וקצצין על מנת ליבשן איצטריבא ל"ה. וא"ת ליתני הכי כרזב ודלעת שקלצן על מנת ליבשן מטמא טומאת אולכלין למה ליה למתני רישא שזמקו באיביהן וי"ל דהכי מתני ליה טפי שפיר הכרזב והדלעת שזמקו כו' ואם לא זמקו אלא קלצן ע"מ ליבש כו': **וּמָר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר**. נראה דרצה מזי סבר דלר"ש שחיטה מכשרת ולא דס וה"ק אין בהמה נעשית יד לאבר הא אם נעשית יד לאבר היה מוכשר משחיטת בהמה אע"פ שהוא אסור באכילה מדרבנן וכן סברי כולוהו אמוראי דמפרשי מתניתין לבר מר' אחא דאמר בתתקנא הדס צין סימן לסומן קמיעלגי דלדידיה דס מכשיר לר"ש וי"ל דלרז אחא לא שמיע ליה צרייתא דהשוחט (לעיל דף לו.) דשמעינן מיניה דלר' שמעון שחיטה מכשיר ולא דס אלא שאר אמוראי דהכא הוו ידעי לה שפיר דהא רב פפא נמי מפרש לה לפלוגתייהו בסמוך ובפרק השוחט (גז"ש) אמר רב פפא עלה דצרייתא הכל מודים היכא דאיתיה לדס כו' אלמא ידע לה:

ודלעת הוא דלא מטמו הא אחרניי מטמו: אי דיבשו הן ועוקציהן. דאף לענין שבת תלושין הן: פשיטא. דמטמו למה ליה למתנייה לא איהי גופה אינטריך לאשמועינן דעך לא יטמא ולא דיוקא דידיה אינטריך לאשמועינן דאחרניי מטמו דהא תלושין גמורין הן: **אלא לאו בלא עוקציהן**. ומשום דוקא דידיה אנטריך למתנייה דאע"פ דלענין שבת מחוברין הן לענין טומאה תלושין הן כדשמואל והיינו מסייע ליה: **לעולם הן ועוקציהן**. ודקא קשיא לן מאי קמ"ל משום סיפא תנייה דאשמועינן קלצן לחין ע"מ ליבשן מטמאין טומאת אולכלים: **שנפשה**. נתלש ממנו ענף ובאותו ענף יש פירות: **הרי הן כפלושין**. ואפילו הן לחין: יבשו. פירות האילן שלא נפשח הרי הן כמחוברין: **מאי לאו אף מחוברין**. דקאמר לכל דבריהם קאמר ואפילו לענין טומאה וקשיא לשמואל: **הא כדאיתא והא כדאיתא**. תלושין שנפשה" לכל דבריהם הוו תלושין צין לענין חיוב טומאה צין לענין שבת"י ומחוברין דקתני גבי יבשו לשבת קאמר ולא לטומאה והיינו כשמואל: **במאי קא מיפלגי**. ר' מאיר ור' שמעון לגבי הכשר: **אמר רבה בבהמה נעשים יד לאבר קמיפלגי**. ומרווייהו אית להו יד יד להכשר ומיהו רבי שמעון סבר אין בהמה כולה נעשית יד לאבר אחד הלכך לא הביאה לו הכשר ורבי מאיר סבר בהמה נעשית יד לאבר: **אזני אמר**. יאלין טעמייהו משום יד דכ"ע אין בהמה נעשית יד לאבר אחד אלא טעמא דרבי מאיר משום דכולה חדא חשיב ליה ואע"ג דכי אוזו וזיתא חקטן בלאבר ובשר המדולדל אין גדול עולה עמו אלא האיל וכשאוזו בגדול עולה קטן עמו חד הוא ור' שמעון סבר אינו כמזהו: **אוזל**. תרומה: **שנפרס**. לשון פרוסה ונשבר: **י הרי הוא כמוהו**. ואם נגע טבול יום באחד את חבירו: **ען** דקודם:

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

נשחטה בהמה. נטרהו מלטמא עוד משום נצילה ואע"פ שאסורין באכילה כדאמרין בבהמה המקשה (לעיל דף עג:) מובשר בשדה טרפה [שמות כג] ^(ה) ומידי נבלה טהרו דאין שחיטה עושה ניפול והוכשרו בדמיה לקבל טומאה בלא הכשר אחר: **מפה בהמה בשער**. שנדלדל

צריך הכשר לקבל טומאה מן השך אס לא הוכשר משנדלדל לטומאת נבלה אין צו כדאמר בבהמה המקשה (שם דף עג:) דמיתה עושה ניפול ואינו כמתנבל עמה צמיתהא אלא כפרוש מחיים ובשר הפורש מן החי טהור: **האבר מטמא משום אבר מן החי כו'**. כדפרישית טעמא דמיתה עושה ניפול כמו שנופל סמוך למיתה ואינו נבלה הלכך אינו מטמא משום נבלה. ובגמרא ^(א) מפרש מאי איכא צין אבר מן החי לאבר מן הנבלה: **ור"ש מטהר**. בגמרא ^(א)קטנ]. מפרש טעמיה: **גבי טומאה נבלוה לא**. דלא הוי כתלושין לגמרי דליטמא האבר כשאר אבר מן החי דאמר לקמן ^(א)קטנ]. שהוא מטמא אדם וכלים: **אזי יפול מנבלתם**. אינו קרוי נבלה עד שיפול לגמרי וגבי שרצים כתיב דאבר מן החי דידהו נמי מטמא כדלקמן ^(א) ובתרי קראי כתיב גבי שרצים כי יפול חד סכי יפול מנבלתם עליו יטמא ^(א)ויקרא יא) וכתיב (שם) וכי יפול מנבלתם על כל זרע וגו' חד לאבר מן הבהמה דמיתה עושה ניפול אתא: **ואפ"ה טומאה אולכלין מטמו**. צניחותא. כלומר ואע"ג דמחוברין חשיבי לענין טומאת נבלות קתני מתניתין דלענין טומאת אולכלין תלושין יניהו ומקבלין טומאה כשאר אולכלין: **מסייע ליה כו' שזמקו באיביהן**. שיבשו צאלין: **חייב חטאת**. אס לא יבשו עוקציהן. אלמא אע"ג דלענין שבת מחוברין יניהו מטמאין טומאת אולכלין: **לימא מסייע ליה**. לשמואל: **כגון הכרזב והדלעת**. שלאחר שהן יבשים הרי הן כעץ ואינן ראויין לאכילה: **אין מטמאין טומאה אולכלין**. דהא לאו אוכל יניהו וקא ס"ד דהיא גופה לא אינטריך דעך לא יטמא אלא למימרא דהני הוא דכי זמקו באיביהן טהורין אבל שאר פירות הנאכלין צנימוקין ^(א) מקבלין טומאה ואשמעינן דכתלושין דמו: **קלצן**. לחין על מנת ליבשן אע"פ שאין עומדין למאכל אלא לעך כגון דלעת לעשות הימנה כלי וכרזב להסקה אפ"ה כל זמן שהן לחין מטמאין: קתני רישא מיהת ירקות שזמקו באיביהן כגון

הכרזב והדלעת טעמא דהני כי יבשו לאו אולכלין יניהו הא שאר פירות מטמאין באיביהן: **והיכי דמי**. הך מתניתא דקתני דכרזב ודלעת הן **ועוקציהן**. דאף לענין שבת תלושין הן: **פשיטא**. דמטמו למה ליה למתנייה לא איהי גופה אינטריך לאשמועינן דעך לא יטמא ולא דיוקא דידיה אינטריך לאשמועינן דאחרניי מטמו דהא תלושין גמורין הן: **אלא לאו בלא עוקציהן**. ומשום דוקא דידיה אנטריך למתנייה דאע"פ דלענין שבת מחוברין הן לענין טומאה תלושין הן כדשמואל והיינו מסייע ליה: **לעולם הן ועוקציהן**. ודקא קשיא לן מאי קמ"ל משום סיפא תנייה דאשמועינן קלצן לחין ע"מ ליבשן מטמאין טומאת אולכלים: **שנפשה**. נתלש ממנו ענף ובאותו ענף יש פירות: **הרי הן כפלושין**. ואפילו הן לחין: יבשו. פירות האילן שלא נפשח הרי הן כמחוברין: **מאי לאו אף מחוברין**. דקאמר לכל דבריהם קאמר ואפילו לענין טומאה וקשיא לשמואל: **הא כדאיתא והא כדאיתא**. תלושין שנפשה" לכל דבריהם הוו תלושין צין לענין חיוב טומאה צין לענין שבת"י ומחוברין דקתני גבי יבשו לשבת קאמר ולא לטומאה והיינו כשמואל: **במאי קא מיפלגי**. ר' מאיר ור' שמעון לגבי הכשר: **אמר רבה בבהמה נעשים יד לאבר קמיפלגי**. ומרווייהו אית להו יד יד להכשר ומיהו רבי שמעון סבר אין בהמה כולה נעשית יד לאבר אחד הלכך לא הביאה לו הכשר ורבי מאיר סבר בהמה נעשית יד לאבר: **אזני אמר**. יאלין טעמייהו משום יד דכ"ע אין בהמה נעשית יד לאבר אחד אלא טעמא דרבי מאיר משום דכולה חדא חשיב ליה ואע"ג דכי אוזו וזיתא חקטן בלאבר ובשר המדולדל אין גדול עולה עמו אלא האיל וכשאוזו בגדול עולה קטן עמו חד הוא ור' שמעון סבר אינו כמזהו: **אוזל**. תרומה: **שנפרס**. לשון פרוסה ונשבר: **י הרי הוא כמוהו**. ואם נגע טבול יום באחד את חבירו: **ען** דקודם:

ואם

מסורת הש"ס

א) לעיל עג: **עו**: **א**) לעיל עג: **א**) חוספתא פ"ב דעוקצין ה"ג, **ד**) טבול יום פ"ג משנה א, **ט**) ^(א)לקמן קטנ: **א**) ^(א) דף קטנ: **א**) ^(א) של נפשח יעב"ץ: **ח**) כס"א: ^(א) לענין טומאה צין לענין חיוב שבת, **ט**) ^(א)שיין דף קטנ: **א**).

תורה אור השלם

1. ובי יפל מנבלתם על כל זרע וזרע אשר יזרע קטור הוא: ויקרא יא לו

גליון הש"ס

גב' והתולש מהן. עי' שבת דף קג ע"ב מוס' ד"ה במחבר:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה נשחטה וכו' מובשר בשדה טרפה מדיי נבלה ואזו ו' נמחק:

מוסף רש"י

הוכשרו בדמיה. לקבל טומאת אולכלין (לעיל עג: **עו**). **טוחה הבהמה**. שהיו בה אבר ובשר מדולדלין. אבר בפני עצמו ובשר בפני עצמו, הבשר צריך יגע מים, שאם יגע בטומאה יקבלנה, דמיתה עושה ניפול והי ליה בשר מן החי, שהבשר הפורש ממנו טהור ואינו מטמא משום אבר מן החי הנבלה. שיהא בשר הפורש ממנו טמא, משום דמיתה עושה ניפול, כמו שנגמרה בפילתא ^(א)קדם שמתה ^(א)שם).